

ULUSAL VE ULUSLARARASI ALANDA KİŞİSEL VERİLERİN KORUNMASINA DUYULAN İHTİYAÇ

Günümüzde gerek devlet kurumları gerekse özel kuruluşlar, her gün binlerce kişiye ilişkin çeşitli bilgilere ulaşabilmektedir. Elde edilen bilgiler, bilişim teknolojilerinde yaşanan gelişmelerin de etkisiyle, kolaylıkla işlenebilmekte ve aktarılabilir. Bunun sonucunda da kişisel verilerin korunması ihtiyacı doğmuştur.

1970’li yıllardan bu yana, ulusal ve uluslararası düzenlemeler yoluyla kişisel verilerin korunmasına yönelik çalışmalar yürütülmektedir. Ulusal anlamda ilk veri koruma kanunu 1970 tarihli Almanya’nın Hessen Eyalet Veri Koruma Kanunu’dur. Bu Kanun, bilişim sistemleri yardımıyla tapu kayıtlarına erişim sağlanabilmesi karşısında, verilerin elde edilmesi ve depolanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemek amacıyla hazırlanmıştır. Benzer şekilde, 1973 tarihli İsveç ve 1978 tarihli Fransa veri koruması kanunları da, devlet elinde bulunan çok sayıda verinin “kimlik numarası” benzeri bir sistemle kaydı yoluyla entegre edilebilmesi sonucunda, etkin bir şekilde veri işlemenin mümkün hale gelmesi ve bu kapsamda muhtemel riskler karşısında hukuken korunmaya ihtiyaç bulunduğu düşüncesiyle hazırlanmıştır. Uluslararası düzenleme olarak Avrupa Konseyi’nin 1973 ve 1974 yıllarında, özel ve kamu kesimindeki elektronik veri bankalarında tutulan kişisel verilerin korunmasında gerekli standartları belirlemek

için kabul ettiği iki karar, kişisel verilerin korunması ile ilgili sonradan çıkarılan düzenlemelere kaynaklık etmiştir. Kişisel verilerin korunmasına ilişkin geniş kapsamlı ilk uluslararası sözleşme ise, Avrupa Konseyi bünyesinde kabul edilen 1981 tarih ve 108 sayılı “Kişisel Verilerin Otomatik İşleme Tabi Tutulması Karşısında Şahısların Korunmasına Dair Sözleşme” olmuştur. Ayrıca Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi 108 sayılı Sözleşme’nin uygulanmasına yönelik usul ve esasları belirten toplam

13 tavsiye kararı çıkarmıştır. Bu gelişmelerin ardından, Avrupa ülkelerinde ve ABD’de ulusal düzlemde yasal mevzuat oluşturulurken Birleşmiş Milletler, Avrupa Konseyi, İktisadi İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı (OECD) ve Avrupa Birliği kapsamında da çeşitli yönerge, direktif ve uluslararası anlaşmalar hazırlanmıştır.

Ülkemizi kişisel verilerin korunmasına yönelik kanuni bir düzenleme hazırlamaya yönelten temel etkenler; insan haklarının etkin bir biçimde korunması, Avrupa Birliği ile yürütülen üyelik müzakereleri ve uluslararası iş birliği ve ticaretin artırılması ihtiyacı şeklinde sıralanabilir.

Öncelikle; kişisel verilerin korunması, temel bir insan hakkı olan özel hayatın gizliliği ile doğrudan bağlantılıdır. Kişilerin özel hayatının gizliliğini sağlayabilmek için üçüncü kişilerin eline geçmesinde sakınca bulunan verilerin hukuken korunması gereklidir.

Ayrıca; ülkemizle ilgili devam etmekte olan Avrupa Birliği tam üyelik sürecinde, müzakere fasıllarından dördü doğrudan kişisel verilerin korunması ile ilgilidir. Avrupa Birliği, ülkemizle ilgili olarak hazırladığı ilerleme raporlarında kişisel verilerin korunmasına dair ulusal mevzuata olan ihtiyacı vurgulamıştır.

Son olarak; ÷lkemizde kişisel verilerin korunmasına ilişkin kanuni bir dñzenleme olmaması nedeniyle, polis birimleri arasında etkin iř birliğini hayata geçiren EUROPOL ile gñvenlik birimlerimiz arasında elektronik veri paylaşımı noktasında sıkıntılar yaşanmıştır. Ayrıca yabancı sermayenin ÷lkemizde yatırım yapması ve bu yatırımları ile başka ÷lkelerdeki yatırımlarını etkin bir şekilde yñnetebilmesi için ihtiyaç duyduğu veri aktarımı, kanuni dñzenleme bulunmaması sebebiyle gerçekleştirilememiş ve bu durum yabancı sermayenin ÷lkemizde yatırım yapması bakımından caydırıcı bir unsur olarak değerlendirilmiştir.

www.kvkk.gov.tr